

საერთაშორისო კომერციულ ურთიერთობებში სამართლის არჩევის
საკითხი, გამოხატვის ალტერნატიული გზები

ლანა დიასამიძე

*სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის
კერძო(ბიზნეს) სამართლის მაგისტრის აკადემიური ხარისხის მინიჭების
მოთხოვნების შესაბამისად*

კერძო(ბიზნეს) სამართალი

ხელმძღვანელი: თათა ერქვანია, მოწვეული ლექტორი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი
თბილისი, 2025

აბსტრაქტი

გლობალური საერთაშორისო ვაჭრობის განვითარება გავლენას ახდენს სამართლებრივ გარემოზე საქართველოში, განსაკუთრებით საერთაშორისო კერძო სამართლის სფეროში. სულ უფრო მეტი საერთაშორისო კომერციული ხელშეკრულება ყალიბდება, რომლებიც მხოლოდ საქართველოს იურისდიქციას არ ექვემდებარება. შესაბამისად, მარეგულირებელი კანონის შერჩევა კომერციულ ხელშეკრულებებში გახდა ერთ-ერთი ყველაზე მნიშვნელოვანი და კრიტიკული საკითხი საერთაშორისო ბიზნეს ურთიერთობებში. ეს ხელშეკრულებები შეიცავს მრავალფეროვან საკანონმდებლო ბაზას მოქმედი კანონის იდენტიფიცირებისთვის, რომელიც დადგენილია როგორც ეროვნული წესდებით, ასევე საერთაშორისო სამართლებრივი ინსტრუმენტებით.

ეს კვლევა იკვლევს საერთაშორისო კომერციულ ხელშეკრულებებში მოქმედი კანონის განსაზღვრის გამოწვევებს, აქცენტს აკეთებს შეთანხმებებზე, რომლებიც მოიცავს უცხოურ ელემენტებს. იგი ეხება გლობალური ეკონომიკური ურთიერთქმედებების სწრაფი ზრდისა და მათი ზემოქმედების შედეგად წარმოშობილ სირთულეებს სახელშეკრულებო ურთიერთობებში. კვლევა ხაზს უსვამს მხარეთა ავტონომიის პრინციპს, რომელიც საშუალებას აძლევს ხელშეკრულების მხარეებს აირჩიონ მმართველი კანონი თავიანთი შეთანხმებებისთვის, მაგრამ ასევე იკვლევს შეზღუდვებსა და გართულებებს, რომლებიც წარმოიქმნება მაშინ, როდესაც მხარეები ვერ აკეთებენ ასეთ არჩევანს ან ვერ მიაღწევენ შეთანხმებას დავის გამო.

ნაშრომი მიზნად ისახავს უზრუნველყოს საერთაშორისო ხელშეკრულების შესაბამისი სამართლებრივი ბაზის შერჩევაში ჩართული სამართლებრივი მექანიზმებისა და მეთოდების ყოვლისმომცველი ანალიზი. იგი იკვლევს სასამართლოებისა და საერთაშორისო კონვენციების მიერ მხარეთა ავტონომიის აღიარებას, შეთანხმებული მარეგულირებელი კანონის გარეშე ხელშეკრულებების სამართლებრივ გამოწვევებს და დისტანციური საერთაშორისო კომერციული ხელშეკრულებების მართვას. ნაშრომის კვლევა მოიცავს საერთაშორისო კერძო სამართლის ქართული, ევროპული და ამერიკული სტანდარტების შესაფასებლად შედარებით სამართლებრივ მეთოდებს.

იმის გათვალისწინებით, რომ კანონის მექანიზმის არჩევა გავლენას ახდენს ტრანსსასაზღვრო სამართლებრივი დავების გადაწყვეტაზე, კვლევა ხაზს უსვამს გამოხატვის ალტერნატიული მეთოდების მოქნილობასა და ეფექტურობაზე კანონის არჩევისას. წარმოდგენილი ნაშრომი და მასში არსებული კვლევა ღირებულია საერთაშორისო კომერციულ გარიგებებში ჩართული იურიდიული პროფესიონალებისთვის, რომლებიც გვთავაზობენ ხედვას საერთაშორისო კერძო სამართლის განვითარებადი დინამიკისა და ტრანსსასაზღვრო ხელშეკრულებების რეგულირების შესახებ.

საკვანძო სიტყვები: საერთაშორისო კერძო სამართალი, საერთაშორისო კომერციული სამართალი, საერთაშორისო სამართლებრივი ინსტრუმენტები, სახელშეკრულებო ვალდებულებები, სამართლებრივი გამოწვევები, შედარებითი სამართლებრივი მეთოდები, ტრანსსასაზღვრო სამართლებრივი დავები, კანონის არჩევანი, საერთაშორისო კერძო სამართლის სტანდარტები, დისტანციური საერთაშორისო ხელშეკრულებები, სამართლებრივი მექანიზმები და ა.შ.

Abstract

The rapid and growing expansion of global international trade also affects the legal environment in Georgia, particularly in the field of international private law. An increasing number of international commercial contracts are being formed that are no longer subject to Georgian jurisdiction. Consequently, the choice of governing law in commercial contracts has become one of the most significant and critical issues in international business relations. These contracts encompass a diverse legal framework to identify the applicable law, which is established through both national regulations and international legal instruments.

This research explores the challenges of determining the applicable law in international commercial contracts, focusing on agreements involving foreign elements. It addresses the complexities arising from the rapid growth of global economic interactions and their impact on contractual obligations. The study highlights the principle of party autonomy, which allows contracting parties to select the governing law for their agreements, while also investigating the limitations and complications that arise when parties are unable to make such a choice or reach an agreement due to disputes.

The paper aims to provide a comprehensive analysis of the legal mechanisms and methods involved in selecting the appropriate legal basis for international contracts. It examines the recognition of party autonomy by national courts and international conventions, the legal challenges of contracts without an agreed-upon governing law, and the management of remote international commercial contracts. The research uses a research and analytical approach that includes comparative legal methods to assess Georgian, European, and American standards of international private law.

By studying how the choice of law mechanism affects the resolution of cross-border legal disputes, the research emphasizes the flexibility and effectiveness of alternative methods for expressing the choice of law. This paper is valuable for legal professionals involved in international commercial transactions, offering insights into the evolving dynamics of international private law and the regulation of cross-border contracts.

Keywords: international private law, international commercial law, international legal instruments, contractual obligations, legal challenges, comparative legal methods, cross-border legal disputes, choice of law, international private law standards, remote international contracts, legal mechanisms, etc. This is valuable for legal professionals involved in international commercial transactions, offering insights into the evolving dynamics of international private law and the regulation of cross-border contracts.